

LABORE ET ZELO

ПОЛІТИЧНА КРИЗОЛОГІЯ

Обсяг: 5 кредитів ЄКТС

Семестр: 1; **Курс:** перший

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Барановський Фелікс Володимирович
Контакти	E-mail: kaf-polit-prava@ukr.net тел.: (067)7303086
Робоче місце	Кафедра політології, права та філософії (ауд. 301 «Гоголівського корпусу»)
Години консультацій	Понеділок: 13:30 – 14:50

Опис курсу

Дисципліна спрямована на вивчення основних теоретичних та емпіричних моделей та підходів до аналізу політичних криз, їхньої типології та дослідження впливу політичних криз на зміну моделей кризового менеджменту та на ефективність державного управління загалом. Під час опанування дисципліни здобувачі ознайомляться з новітніми досягненнями в області аналізу політичних криз; отримання знань про різноманітні виміри політичних криз та кризових політичних явищ; формування умінь, необхідних для ефективного дослідження сучасних політичних інститутів та процесів, що функціонують в умовах змін у демократичному суспільстві; формування навиків критичного осмислення багаторівневих підходів до проблематики управління політичними кризами та їхнього попередження.

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Політологія. Гендерні студії» сприяє набуттю здобувачами програмних результатів навчання:

ПРН1. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПРН2. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПРН3. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.

ПРН4. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПРН6. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПРН7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПРН9. Розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі політології з врахуванням гендерного аспекту в процесі професійної діяльності.

Мета навчання

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Політологія. Гендерні студії» сприяє набуттю здобувачами програмних професійних компетентностей:

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК08. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі політології з врахуванням гендерного аспекту в процесі професійної діяльності, що передбачає готовність когнітивної та ціннісно-мотиваційної сфер фахівця до комплексної самореалізації в проведенні досліджень та/або впровадженні інновацій.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20/16* год.) та практичних занять (30/6 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (100/128 год.). Викладач проводитиме консультації та аналіз виконання індивідуальних дослідницьких завдань.

Навчання та викладання побудоване на компетентнісному і студентоцентричному підходах, базується на інтерактивному навчанні практичного спрямування у формах лекції (традиційної, проблемної, лекції-презентації), практичних занять з використанням традиційних (розповідь, бесіда, дискусія, ілюстрування та демонстрування, консультації, методи статистичної обробки даних) та інтерактивних методів (робота з джерелами, проблемні ситуації, робота в парах та групах, дискусія, мозковий штурм, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, гендерний аналіз).

Оскільки деякі форми навчального проекту надсилаються через електронну пошту або месенджери, то здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ мережі Інтернет.

* – денна/заочна форма навчання

Організація навчання

№	Назва теми	Аудиторна робота (год.)				Самостійна робота (год.)	
		Лекції		Практичні заняття			
		денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Розділ 1. Базові засади дослідження політичних криз							
1	Поняття політичної кризи та кризового управління	2	2	3		11	14
2	Діагностика політичних криз	2	2	3	2	11	14
3	Програми антикризових заходів у політичному управлінні	2	1	3		11	14
4	Стратегії попередження політичних криз у сучасному світі	2	1	3		11	14
Разом за Р1		8	6	12	2	44	56
Розділ 2. Політичні кризи в рамках сучасного політичного процесу							
5	Відмінність між внутрішньополітичними кризами та кризами у міжнародних відносинах	4	2	4		11	14
6	Кризовий менеджмент на сучасному етапі	2	2	4	2	11	14
7	Особливості подолання внутрішньопартійних криз у рамках конкуренції політичних еліт	2	2	4		11	14
8	Вплив політичної кризи на становлення інститутів демократичного суспільства	2	2	3		11	14
9	Гендерні аспекти політичної кризології	2	2	3	2	12	16
Разом за Р2		12	10	18	4	56	72
Всього		20	16	30	6	100	128

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
45	Денна: робота на практичних – 15 занять по 3 бали максимум ($15 \cdot 3 = 45$) Заочна: робота на практичних – 3 заняття по 15 балів максимум ($3 \cdot 15 = 45$)
10	Навчальний проект (ІНДЗ)
15	Контроль (бліц-опитування / тести / контрольна робота)
30	Екзамен
100	Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача та перейти до безпечного місця.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайни. Крайньою межею здачі навчального проекту є три дні до дати екзамену. Після цієї дати завдання приймаються, але оцінюються лише у випадку перескладання екзамену.

Перескладання питань практичних занять можливе лише один раз на тиждень, який передуює екзамену тільки за умови отримання негативної оцінки, якщо студент не міг з'явитися на заняття у зв'язку з хворобою чи у зв'язку з іншою поважною причиною, що має бути підтверджено відповідним документом (довідка з лікувального закладу, заява на ім'я декана про причину та строк відсутності на заняттях тощо). Дозвіл на пропуск занять з причин, що завчасно відомі і є поважними, студент може отримати, подавши необхідну заяву в деканат.

Перескладання екзамену відбувається за графіком, визначеним деканатом.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/vzoh>). Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності за чинними нормативними документами.

Мобільні пристрої на занятті використовуються тільки з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати Правилам внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/acvdy>) університету, а також принципам і правилам поведінки, визначеним у Етичному кодексі НДУ ім. М. Гоголя (<http://surl.li/vzng>).

Вітається активність здобувача із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Література для вивчення дисципліни

Основна

1. Аристотель Політика [Текст] / Аристотель; пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. – К.: Основи, 2003. – 239 с.
1. Державна служба: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; ред-кол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), О.Ю. Оболенський (заст. голови), С.М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. – К.; Одеса: НАДУ, 2013. – Т. 2. – 348 с.
2. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна – К.: НАДУ, 2010. – С. 531
3. Клим І. М. Політична криза: аналіз і технології врегулювання в сучасній Україні : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Ігор Михайлович Клим. – Львів, 2013. – 20 с.
4. Ставченко С. В. Політична легітимність в умовах стабільних та кризових станів політичної системи [Текст] / С. В. Ставченко // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Вип. 51 (№9). – С. 534 – 538.
5. Cockram D. Crisis Management – What is it and how is it delivered? [Eelectronic resource] / D. Cockram, C. Van Den Heuvel. – Available at: <http://www.bcifiles.com/CrisisManagementMarch2012.pdf>.
6. Houben M. International Crisis Management: The Approach of European States [Eelectronic resource] / M. Houben. – Available at: http://books.google.com.ua/books/about/International_Crisis_Management.html?id=Uhr1U0aqn8sC&redir_esc=y.
7. Isyar Ö. G. Definition and management of international crises [Eelectronic resource] / Ö. G. Isyar. – Available at: <http://sam.gov.tr/wp-content/uploads/2012/02/OmerIsyar.pdf>.
8. Moiling C. Comprehensive approaches to international crisis management [Eelectronic resource] / C. Moiling. – Available at: <http://www.css.ethz.ch/publications/pdfs/CSS-Analyses-42.pdf>.
9. Zimmermann, E. Crises and Crises Outcomes: Towards a New Synthetic Approach [Text] / E. Zimmermann // European of Political Research. – 1979. – №. 7. – P. 67–115

Додаткова

1. Бредкіна І. К. Сучасні підходи до визначення поняття «криза» [Електронний ресурс] / І. К. Бредкіна, Ю. А. Сімех. – Режим доступу : <http://www.confcontact.com/2009new/3-brenkina.php>.
2. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. О. Василенко. – К. : ЦУЛ, 2003. – 504 с.

3. Забеліна І. О. Поняття та сутність політичних криз: історико-бібліографічний аналіз / І. О. Забеліна // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. – Одеса, 2013. – Вип. 49. – Режим доступу : <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/564> .
4. Кіслов Д. В. Державні та протестні комунікації під час політичних криз / Л. В. Кіслов // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2014. – № 1. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=674> .
5. Колодій А. Загальмована трансформація та майбутнє української мрії про демократичну правову державу / Антоніна Колодій // Авторський проект “Думки з приводу”. – Режим доступу: <http://political-studies.com/?p=901> .
6. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством : підруч. / Л. О. Лігоненко. – К. : КНТЕУ, 2005. – 824 с.
7. Мацієвський Ю. Деякі аспекти вивчення феномену кризи у політичних дослідженнях [Текст] / Ю. Мацієвський // Політичний менеджмент. – 2008. – № 6 (33). – С. 16–29.
8. Мелеганіч Г. Характерні ознаки кризи державного управління в Україні / Ганна Мелеганіч // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія. Вип.18 / Міністерство освіти і науки України; Уж-город. нац. ун-т; ред. кол. Варзар І., Вегеш М., Денисенко В. та ін. – Ужгород: Вид-цтво «Інватор», 2015. – С.51-53.
9. Міждисциплінарний словник з менеджменту : навч. посіб. / [Д. М. Черваньов, О. І. Жилінська, М. В. Петровський та ін.] ; за ред. Д. М. Черваньова, О. І. Жилінської. – К. : Нічлава, 2011. – 624 с.
10. Політичні ризики і політична стабільність в Україні : док. з оцінювання політ. ризиків // УНЦПД. – 2014. – Вип. 11. – 17 лют. – Режим доступу : <http://www.ucipr.org.ua/publications/suspilno-politichna-kriza> .
11. Пухкал О. Модернізація політичної системи України: державно-управлінський вимір / О. Пухкал // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2010. – Вип. 3 (6). – Режим доступу: [http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_03\(6\)/10pogduv.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_03(6)/10pogduv.pdf) .
12. Романцов А. Сучасна політична та економічна кризи в Україні – причини та шляхи виходу : [ст. від 7 берез. 2014 р.] / А. Романцов // Район-інфо. – Режим доступу: <http://www.rayoninfo.info/news/suchasna-pol%D1%96tichna-ta-ekonom%D1%96chna-krizi-vukrain%D1%96-E2%80%93prichini-ta-shlyakhi-vikhodu/> .
13. Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання: аналіт. доп. / Я. А. Жаліло, К. А. Кононенко, В. М. Яблонський [та ін.]; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2014. – 132 с.
14. Степанюк Н. А. Прогнозування кризових явищ в економіці / Н. А. Степанюк // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». – 2013. – Вип. 23. – С. 103-107.
15. Шведа Ю. Революція Гідності у контексті загальної теорії соціальних революцій : [ст. від 26 січ. 2014 р.] / Ю. Шведа // ZAXID.NET : [аналіт. інтернет-видання]. – Режим доступу : http://zaxid.net/news/showNews.do?revolyutsiya_gidnosti_u_konteksti_zagalnoyi_teoriyi_sotsialnih_revolyutsiy&objectId=1301345
16. Якубовський О.П., Пахомова Т.І., Драгомирецька Н.М. Управління ризиками та кризами (опорний конспект дистанційного курсу навчальної дисципліни): Навчальний посібник. – К.: Центр дистанційного навчання НАДУ при Президентіві України, 2005. – 68 с.

17. Crisis, Fragile and Failed States Definitions used by the CSRC [Eelectronic resource]. – Available at: <http://www.lse.ac.uk/internationalDevelopment/research/crisisStates/download/drc/FailedState.pdf> .

Інформаційні та бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого – <https://nlu.org.ua/>
3. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua>
4. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.library.ukma.edu.ua>
5. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України – <http://www.ipiend.gov.ua/>
6. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень – <http://www.ucipr.org.ua/>